

Kúria végzése

Az ügy száma: Bfv.III.891/2024/9.
A határozat szintje: felülvizsgálat
A tanács tagjai: Molnár Ferencné dr., a tanács elnöke
Dr. Horváth Péter, előadó bíró
Dr. Bartkó Levente, bíró
Dr. Hornyák Szabolcs János, bíró
Dr. Varga Eszter, bíró
Az eljárás helye: Budapest
Az eljárás formája: tanácsülés
Az ülés napja: 2025. május 6.
Az ügy tárgya: emberkereskedelem és kényszermunka büntette
Terhelt(ek): II. rendű
Első fok: Szombathelyi Törvényszék, 47.B.3/2023/82., ítélet,
tárgyalás, 2023. december 6.
Másodfok: Győri Ítéltábla, Bf.II.5/2024/16., ítélet,
nyilvános ülés, 2024. május 23.

Az indítvány előterjesztője: a II. rendű terhelt
Az indítvány iránya: a II. rendű terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria az emberkereskedelem és kényszermunka büntette miatt az I. rendű terhelt és társa ellen folyamatban volt büntetőügyben a II. rendű terhelt által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálv a Szombathelyi Törvényszék 47.B.3/2023/82. számú és a Győri Ítéltábla Bf.II.5/2024/16. számú ítéletét a II. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

I.

[1] A Szombathelyi Törvényszék a 2023. december 6. napján meghozott 47.B.3/2023/82. számú ítéletével a II. rendű terheltet bűnösnek mondta ki tártstettesként elkövetett emberkereskedelem és kényszermunka büntetőjében [Btk. 192. § (2) bekezdés a) pont 4. fordulat és b) pont 1. és 2. fordulat, (4) bekezdés 1. fordulat]. Ezért mint többszörös visszaesőt 8 év fegyházban végrehajtandó szabadságvesztésre, 2 év közúti járművezetéstől eltiltásra és 8 év közügyektől eltiltásra ítélte azzal, hogy feltételes szabadságra nem bocsátható. Rendelkezett az előzetes fogvatartásban töltött idő beszámításáról, vele szemben 1.750.000 forint erejéig vagyonek Kobzást rendelt el, valamint határozott a bűnjelekről és a bűnügyi költség viseléséről.

[2] Védelmi fellebbezések alapján eljárva a Győri Ítéltábla mint másodfokú bíróság a 2024. május 23. napján jogerős Bf.II.5/2024/16. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta akként, hogy kijavította a bűnjelekre és a bűnügyi költségre vonatkozó rendelkezéseket. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét a II. rendű terhelt tekintetében helybenhagyta.

[3] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás lényege a következő:

Az I. rendű és a II. rendű terhelt testvérek, akik közül az I. rendű terhelt 2021 februárjában ismerkedett meg a 19 éves, állami gondozásban nevelkedett, ezért megfelelő családi, anyagi, érzelmi háttérrel, állandó lakóhellyel, munkahellyel és jövedelemmel nem rendelkező, az általános iskola 7 osztályát végzett, pszichiátriai kezelésre szoruló, korábban Németországban prostituáltként dolgozó sértettel.

Az I. rendű terhelt célja az volt, hogy a sértett helyzetét kihasználva, őt prostitúciós tevékenységre bírja rá az abból származó bevétel megszerzése érdekében. Az I. rendű terhelt a sértettet – akarata ellenére – magával vitte az 1. számú tanú lakásába, ahol a sértett okmányait elvette, őt többször megverte, illetve családjá bántalmazásával fenyegette meg arra az esetre, ha nem engedelmeskedik neki. A megfélemlített sértettet néhány nap elteltével elvitte gépkocsival, a II. rendű terhelttel együtt kibéreltek egy apartmant.

Az I. rendű terhelt közölte a sértettel, hogy prostituáltként kell dolgoznia, ennek érdekében róla meztelen fényképeket készítettek, majd szexuális tartalmú hirdetést tettek közzé 2021. február 15. napján az internetes oldalon, valamint e tevékenység végzéséhez egy telefonkészüléket adtak a sértettnek.

A sértett az akarata ellenére, az I. rendű terhelt rendszeres bántalmazása és fenyegetése hatására, anyagi ellenszolgáltatás fejében naponta többször nyújtott szexuális szolgáltatást a hirdetésre jelentkező ismeretleneknek.

Az I. rendű terhelt és a sértett prostitúciós tevékenységéről, bántalmazásáról és annak céljáról a II. rendű terhelt tudomással bírt, azzal azonosult, a cselekményt támogatta. A terheltek a sértettet folyamatosan felügyelték, távozását megakadályozták, illetve több alkalommal közösen vitték el azokhoz a hirdetésre jelentkező személyekhez, akik nem a terheltek által bérelt lakásban akarták igénybe venni a szexuális szolgáltatást. Ilyen módon a tényleges és valóságos választási lehetőséggel nem rendelkező sértettet közösen bírták rá szexuális

cselekmény végzésére azért, hogy az ebből származó bevételt megszerezzék, ezáltal rendszeres vagyoni előnyhöz jussanak.

A terheltek cselekményüket több városban is folytatták. A sértett hetente legalább 350.000 forint bevételhez jutott, azt teljes egészében átadta az I. rendű terheltnek. A megszerzett pénzt a terheltek együtt költötték el, együtt élték fel azt.

A sértett 2021. április 30. napján az egyik kliensének feltárta helyzetét, és az ő segítségével elmenekült a terheltektől.

II.

[4] A bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen a II. rendű terhelt terjesztett elő felülvizsgálati indítványt, tartalma szerint a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontjára alapítottan.

[5] Indokai szerint a sértettet nem kényszerítették semmire, nem tartották fogva, önszántából folytatta a prostitúciós tevékenységet, ezért cselekménye legfeljebb prostitúció elősegítésének minősülhet.

[6] Sérelmezte továbbá, hogy az eljáró bíróság – elfogultság okán – minden bizonyítási indítványát elutasította.

[7] Mindezek alapján indítványozta a megtámadott határozat megváltoztatását, a kiszabott büntetés enyhítését.

[8] A Legfőbb Ügyészség BF.910/2024/2. számú nyilatkozatában a II. rendű terhelt felülvizsgálati indítványát részben alaptalannak, részben törvényben kizártnak tartotta.

[9] Indokai szerint a II. rendű terhelt felülvizsgálati indítványa a bizonyítékok értékelésén keresztül a megállapított tényállást támadja, amelyre a felülvizsgálati eljárásban nincs törvényes lehetőség.

[10] Az irányadó tényállás alapján a bíróság törvényesen minősítette a II. rendű terhelt cselekményét.

[11] Kifejtette, hogy a kiszolgáltatott helyzet akkor állapítható meg, ha a passzív alanynak nincs tényleges és elfogadható választási lehetősége. A választási alternatíva elfogadhatóságát objektív alapon, az általános társadalmi megítélést alapul véve, és nem a passzív alany szubjektív viszonyulása szerint kell megítélni.

[12] A II. rendű terhelt tisztában volt a sértett személyi körülményeivel, így azzal, hogy – nem lévén választási lehetősége – a terheltek akaratának megfelelően anyagi ellenszolgáltatásért nyújt szexuális szolgáltatást.

[13] Mindezek alapján indítványozta, hogy a Kúria a megtámadott határozatot a II. rendű terhelt tekintetében hatályában tartsa fenn.

III.

[14] A II. rendű terhelt felülvizsgálati indítványa nem alapos.

[15] A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, a jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozattal szemben jogi – nem ténybeli – kifogás lehetőségét biztosítja. Kizárólag a Be. 649. §-ában megjelölt anyagi és eljárásjogi okokra hivatkozással vehető igénybe, a felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető.

[16] A Be. 659. § (1) bekezdése alapján a felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok ismételt egybevetésének, eltérő értékelésének, valamint bizonyítás felvételének nincs helye, a felülvizsgálati indítvány elbírálásakor a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás az irányadó.

[17] Ez azt jelenti, hogy felülvizsgálatban a tényállás megalapozottsága, a bizonyítékok mikénti mérlegelése sem külön-külön, sem pedig egymás viszonyában nem vizsgálható. Nincs lehetőség a bíróság bizonyítékokat értékelő tevékenységének, s ezen keresztül a bűnösség kérdésének, valamint a minősítéssel kapcsolatos, vagy más büntető anyagi jogszabály sérelme nélkül a kiszabott büntetés, illetve annak mértéke vitatására. A jogkövetkeztetések helyessége kizárólag az irányadó tényállás alapulvételével vizsgálható.

[18] A II. rendű terhelt azzal, hogy álláspontja szerint a cselekménye legfeljebb prostitúció elősegítésének minősül, a terhére rótt bűncselekmény minősítését kifogásolta, így felülvizsgálati indítványa a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontja alapján előterjesztett.

[19] Az általa hivatkozott prostitúció elősegítésének törvényi tényállását a Btk. 201. § (1) bekezdés a) pontja szabályozza, ami értelmében, aki más prostitúcióra rábír, büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

[20] A Btk. 192. § (2) bekezdés a) pontja szerint ugyanakkor, aki más rendszeres előny szerzése céljából munkavégzésre, munka jellegű tevékenység végzésére, egyéb szolgáltatásra, vagy jogellenes cselekmény folytatására megtevesztéssel, a sértett nevelésével, felügyeletével, gondozásával, gyógykezelésével kapcsolatos, illetve a sértettel kapcsolatban fennálló egyéb hatalmi vagy befolyási viszonyával visszaélve, vagy a sértett kiszolgáltatott helyzetét kihasználva rábír, emberkereskedelem és kényszermunka büntette miatt két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

[21] Aki e bűncselekményt szexuális cselekmény végzése érdekében követi el, a Btk. 192. § (4) bekezdése alapján büntett miatt öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

[22] A sértett kiszolgáltatott helyzetének értelmezésével összefüggésben a Kúria más ügyben leszögezte: a hajléktalan, családi és társadalmi kapcsolatokkal, valamint jövedelemmel nem rendelkező, önmagát még csak alapszinten eltartani is korlátozottan képes személy kiszolgáltatott helyzetben van {BH 2020.30., Kúria Bfv.II.600/2019/13. számú határozat [63] bekezdés}.

[23] A kiszolgáltatott helyzet felsorolt ismérvei jelen ügy sértettjét is kétségtávan jellemezték. Az irányadó tényállás rögzíti, hogy a sértett

- 19 éves, állami gondozásban nevelkedett;
- megfelelő családi, anyagi, érzelmi háttérrel, állandó lakóhellyel, munkahellyel és jövedelemmel nem rendelkezett;
- az általános iskola 7 osztályát végezte el;
- pszichiátriai kezelésre szorult;
- az I. rendű terhelt az okmányait elvette;
- külföldön korábban prostituáltként dolgozott.

[24] A sértett helyzete nem tette lehetővé a saját érdekeinek leginkább megfelelő döntések hozatalát, hanem a külső körülmények olyan választásra (prostitúcióra) késztették, amit ilyen körülmények hiányában – önkéntesen – nem határozott volna el. A prostitúciós tevékenység

folytatására vonatkozó döntése ekként nem „önkéntes”, hanem a kiszolgáltatott helyzete által determinált volt {Kúria Bfv.II.1.322/2022/11. számú határozat [94] bekezdés}.

[25] A Kúria megjegyzi, hogy a kiszolgáltatott helyzet megléte e helyzet kialakulásának felróhatóságától független ténykérdés, közömbös, hogy a sértett e kiszolgáltatott állapotát mi idézte elő. E körben nem képezheti vizsgálat tárgyát az, hogy mi vezetett a kiszolgáltatott helyzetet megalapozó körülmények kialakulásához. Az emberkereskedelem és kényszermunka elkövetője nem mentesülhet a büntetőjogi felelősségre vonás alól még akkor sem, ha a sértett a kiszolgáltatott helyzetét a saját felróható magatartásával idézte elő. Jelentősége kizárólag annak van, hogy az elkövető – a sértett kiszolgáltatott helyzetét felismerve – azt kihasználta-e.

[26] A II. rendű terhelt a sértett körülményeivel tisztában volt, prostitúciós tevékenységéről, illetve bántalmazásáról és annak céljáról tudomással bírt, azzal azonosult, az I. rendű terhelt cselekményét pszichésen támogatta, a sértettet mindketten folyamatosan felügyelték. Ily módon a tényleges és valóságos választási lehetőséggel nem rendelkező sértettet közösen bírták rá szexuális cselekmény végzésére a célból, hogy az ebből származó bevételt megszerezzék. A sértett által a tevékenységével megszerzett heti legalább 350.000 forint bevételt a terheltek együtt költötték el, élték fel.

[27] Mindezek alapján nem sértett törvényt az eljáró bíróság, amikor a II. rendű terhelt cselekményét emberkereskedelem és kényszermunka büntettének minősítette, hiszen a sértettet rendszeres anyagi előny szerzése céljából, a kiszolgáltatott helyzetét kihasználva bírták rá szexuális cselekményre [Btk. 192. § (2) bekezdés a) pont, (4) bekezdés], és törvényes a kiszabott büntetés is.

[28] A Kúria megjegyzi, hogy miután a minősítés törvényes, és más anyagi jogszabálysértés sem történt, önmagában a kiszabott büntetés mértéke felülvizsgálati eljárásban nem kifogásolható.

[29] A II. rendű terhelt a bizonyítékok mikénti értékelésén keresztül a jogerős ítéleti tényállást támadta, amikor a sértett szavahihetőségét megkérdőjelezve, vallomásainak nem megfelelő értékelését kifogásolta. Ily módon valójában tényálláson kívüli körülményekre hivatkozással eltérő tényállás megállapítását szorgalmazta. Erre azonban felülvizsgálati eljárásban nincs mód.

[30] Az indítványozó hivatkozott arra is, hogy azért utasította el az eljáró bíróság a bizonyítási indítványait, mert vele szemben elfogult volt.

[31] Ezzel kapcsolatban a Kúria az alábbiakra mutat rá.

[32] A Be. 14. § (1) bekezdés e) pontja szerint bíróként nem járhat el az, akitől az ügy elfogulatlan megítélése egyéb okból nem várható. A kizárt bíró részvétele a határozathozatalban a Be. 608. § (1) bekezdés b) pontja alapján feltétlen eljárási szabálysértés, és ekként a Be. 649. § (2) bekezdés d) pontja szerint felülvizsgálati ok.

[33] A II. rendű terhelt által hivatkozottak a feltétlen kizárási okok esetein kívül esnek, ekként az elfogultságra hivatkozása a Be. 14. § (1) bekezdés e) pont alapján, egyéb okból elfogult bíró eljárása miatt bejelentett.

[34] Az elfogultsági kifogás akkor szolgálhat felülvizsgálati eljárás alapjául, amennyiben az elfogultságra okot adó körülményről a jogerős ítélet meghozatalát követően szereztek tudomást, illetve ugyanazt az okot nem ismételtén jelentik be.

[35] A Kúria megjegyzi, hogy azon törvényi feltételt, hogy az ügy elfogulatlan megítélése valamely bírótól nem várható, csak az adott ügy valóságos tényei alapján lehet megállapítani, és csak olyan feltárt adatok alapján, amelyek a bírók pártatlansága iránt észszerű (megalapozott) kételyt ébresztenei alkalmasak (EBH 2014.B.4.II.).

[36] Ehhez képest jelen ügyben tényleges elfogultságra okot adó konkrét körülményt a II. rendű terhelt nem jelölt meg, ugyanis nem tekinthető ilyennek sem az elítélésre, sem pedig a tárgyalás vezetése során tett intézkedésekre való hivatkozás.

[37] Következtes az ítélkezési gyakorlat abban, hogy a bíróság bizonyítékokat értékelő tevékenysége és a bűnösség megállapítása önmagában nem valószínűsíti a bíró elfogultságát {Kúria Bfv.I.1132/2020/8. szám [39] bekezdés}.

[38] A Kúria a II. rendű terhelt által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálva – miután nem észlelt olyan eljárási szabálysértést sem, amelynek vizsgálatára a Be. 659. § (6) bekezdése alapján hivatalból köteles – a megtámadott határozatokat a Be. 660. § (1) bekezdése szerinti tanácsulésen eljárva, a Be. 662. § (1) bekezdés alapján a II. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartotta.

[39] *A döntés elvi tartalma*

A sértett kiszolgáltatott helyzete a felróhatóságától független ténykérdés, nem képezheti vizsgálat tárgyát a kialakulásához vezető út. Az emberkereskedelem és kényszermunka elkövetője nem mentesülhet a büntetőjogi felelősségre vonás alól akkor sem, ha a sértett a kiszolgáltatott helyzetét saját felróható magatartásával idézi elő, jelentősége kizárólag annak van, hogy az elkövető a sértett kiszolgáltatott helyzetét felismerve azt kihasználta-e.

IV.

[40] A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 6. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a Be. 650. § (1) bekezdés b) pontja zárja ki.

[41] A Be. 652. § (6) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a Be. 649. § (3)-(5) bekezdésén alapul. A Be. 652. § (7) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy felülvizsgálati indítvány ugyanazon tartalommal csak egyszer nyújtható be. Az ugyanazon jogosult által ismételtelen előterjesztett, illetve az azonos tartalommal ismételtelen előterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja [Be. 656. § (4) bekezdés].

Budapest, 2025. május 6.

Molnár Ferencné dr. s.k. a tanács elnöke, Dr. Horváth Péter s.k. előadó bíró, Dr. Bartkó Levente s.k. bíró, Dr. Hornyák Szabolcs János s.k. bíró, Dr. Varga Eszter s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

bírósági ügyintéző